

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 40 Lei. | Negyed évre — — — 10 Lei.
 Fél évre — — — 20 " | Egyes szám ára — — — 1 "
 Nyitlétér soronként 5 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A lakáshiány.

A véres, romboló világháború sokféle bajnak, hiánynak lett az okozója, amelyek közé tartozik a lakáshiány is. Kis- és nagyvárosok egyaránt érzik a lakáshiánnyal járó terhet s bár a lakáskérdések megoldását, a lakásinség enyhítését sok-sok száz rendelet próbálja elősegíteni, mégis mindenütt csak az tapasztalható, hogy nincs elegendő lakóhelyiség.

Városunkban még a háború előtt is gyéren építkeztek a polgárok, de a háború alatt és most valósággal szünetel az építőipar. Már pedig a lakásinséget, lakáshiányt csak úgy lehet megszüntetni, ha építkezünk.

A lakáshivatalok, lakásbíróóságok előtt lefolyt küzdelmek, perlekedések sokasága igazolja, hogy az emberek mindenre készek egy lakásért, perlekednek, költekeznek, stb., csak éppen arra nem, hogy építkezzenek.

Sok városban általános mozgalom indult meg lakóházak építésére s itt-ott már eredmények is mutatkoznak.

Városunkban nemcsak az egyesek irtóznak az építkezéstől, hanem maga a város is, mint erkölcsi testület távol tartja magát ettől. A város üres telkei ásitozva merednek a lakást kereső polgárságra, amelynek tagjai nem egyszer „Kálváriai” járnak egy-egy szerény hajlékért.

A város vezetősége jól tenné, ha üres telkeire az egyszerű lakások építését elhatározná s egyúttal az építkezni akaróknak telket kedvezményes árban bocsátana rendelkezésre.

Pénzintézetek, vállalatok s más tőkések bevonásával nagyobb bérházak, kisebb faházak építése szintén elősegítené a lakásinség megszűnését.

Sok városban a város vezetősége a katonai parancsnokságokkal tárgyalásba bocsátkozva kivívta, hogy a nőtlen tiszték és alisztek a kaszárnyában kapjanak lakást, miáltal a családok megfelelő elhelyezkedésére tágabb tér nyílt. Nálunk sem ártana ezt megkísérelni.

A város, ha építkezik, nemcsak a lakásinségen enyhít, hanem munkaaljakokat szülve, a város forgalmát emelné s az egyes iparágak megélhetését, fejlődését is biztosítaná.

A város önkormányzata megszűnővén, a városi képviselőtestület, mint a város polgárainak reprezentánsa nem létezik. A városi tanács intézi a város ügyeit, kezeli a város vagyont, vet ki adókat, pótagadokat s így a város polgársága joggal elvárhatja, hogy a városi tanács a lakásinség megszűnése érdekében is olyan lépéseket tegyen, amelyeknek szemmel látható eredményei ujonnan épült lakóházak, bérházak képében megnyugvást, megelégedést váltsanak ki az adózó polgárokból.

A városnak sok üres telke, sok erdeje s így faanyagja bőven van, miért ne építhetne olcsó, de azért egészséges munkás és tisztviselő lakásokat?

A feleletet az illetékes helyről várjuk.

— **A gyulafehérvári koronázás.** A királyi párt az erdélyi kapcsolt részek nevében, október 15-én koronázzák meg Gyulafehérváron, nagy ünnepek között. A koronázó templom, melynek felépítése a befejezés stádiumában van, a gyulafehérvári várban a katolikus székesegyházzal párhuzamosan emelkedik fel. A koronázási építkezés méreteiben nagyszabású. A koronázási bazilika a bizanci és román stílus vegyülete, hossza 38 m. szélesség 18 m. A közepén kiemelkedő kupola 36 m. magas. Ennek elkészítésével egyidejűleg átalakították a kaszinó épületet is, ahol a koronázási diszebedet fogják tartani. A nagy tervszerűséggel és óriási költségekkel koronázó székhellyé varázsolt Gyulafehérvárt, rövidesen át lehet adni rendelkezésének. A koronázás határnapja ezidő szerint nem biztos, tekintettel a pártpolitikai széthúzásokra és ebben az atmoszférában a nemzetipárt gyulafehérvári kongresszusára.

— **Az üzlethelyiségek osztályozása a forgalmi adó szerint.** A forgalmi és fényűzési adóról szóló törvény előírja, hogy időnként az üzlethelyiségeket osztályozni kell. Az ezt végző bizottságok 1922. szeptember 13—23 között fognak összeülni és a pénzügyigazgatóságok helyiségeiben fognak tanácskozni.

Őfelsége a megyében.

Őfelsége I. Ferdinánd király augusztus hó 24-én, csütörtökön reggel érkezett Sinjából udvari vonatával Subcetate-Pestincara (Pestényre) a retyezáti zergevadászatra. Kiséretében voltak: a román trónörökös, a görög trónörökös, Mocsonyi Antal főudvarmester, Spiess fővadász-mester és közvetlen adjutánsa. Boldogfalván meghívást kapott Kendeffy, aki szintén résztvevő a zergevadászaton.

A vadászat még aznap megkezdődött, a Caldere völgyig a „Retezatul” favállalat keskenyvágyú iparvonatján mentek, onnan pedig lóháton folytatták utjokat a havasokig.

A vadászat nagyszerűen sikerült, az elejtett 12 zerge közül (mert csak zergevadászat volt) hatot maga a király lőtt.

A vadászat és halászat után — mivel a Zenoga-tóban pisztráng-halászatot rendeztek — 29-én este kezdődött meg a leszállás a havasokból. 29-én a gurazlati völgyben töltötték az éjjelt, majd 30-án Malomvizet át Kőboldogfalvára érkeztek, ahol Kendeffy látta vendégül az uralkodót délután 5-ig. Az éjszakát Őfelsége Subcetaten a királyi szalonkocsiban töltötte.

Másnap, 31-én reggel dr. Dublesiu György prefektus vezetésével Várhelyre érkeztek, ahol diszes diadalkapu várta az uralkodót és az összes környékbeli falvakból összegyűlt festői nemzeti ruhába öltözött lakosok ünnepelték. Muntean Nicolae g. kath. kanonok rövid beszéddel üdvözölte a község és a püspök nevében. A király a sorfalat álló néptömeg között elhaladva, megérkezett a római am-

phiteatrum maradványaihoz, ahol Mallász József dévai muzeumigazgató fogadta üdvözölő beszéddel. Majd Őfelsége felszólítására az amphiteatrum eredeti voltáról és rendeltetéséről beszélt. — Szintén Mallász vezetése mellett Őfelsége bejárta a castrum területét, miközben a Sarmisegetuzából kiásott középkorú leletekről s a fontosabb leletekről szolgált felvilágosítással, azokat képekben is bemutatva. Őfelsége kívánságára elmondta a dákok és Decebal részletes történetét s egy rögtönzött próbaásatásnál felvilágosításokat is adott.

Őfelsége és a trónörökös élénken érdeklődött a multban megejtett és a jövőre tervbe vett ásatások iránt s az utóbbi meg is ígérte, hogy az ásatásokat ő maga személyesen fogja a kezébe venni.

Dr. Dublesiu prefekt a nap emlékére egy stilszerűen kiállított gyűrűbefoglalt Lysimachus (trák király) aranyat nyújtott át, amelyet a király köszönettel fogadott. Egy várhelyi földmives pedig egy kis római korabeli ércből való férfimellszobrocskával kedveskedett, amelyet az uralkodó megvizsgálásra Mallász muzeumigazgatónak adott át, aki kijelentette, hogy a szobrocskát behatóbb tanulmány tárgyává kell hogy tegye, mivel nem lehetetlen, hogy az maga Decebalus mellszobra.

Sarmisegetuzáról d. e. 11 órakor autókkal Demsusra érkeztek, ahol az ugynevezett Longinus (Traján kedvenc hadvezére) mauzuleumot tekintették meg. Itt szintén Mallász muzeumigazgató és a demsusi lelkeszi kar szolgált felvilágosításokkal úgy Őfelségének, mint kíséretének.

Őfelségének ezen utóbbi látogatása programmon kívül volt és azt eredményezte, hogy országának nemcsak fényoldalait, de árnyoldalainak egynémelyikét is látta, mivel a totesd-demsusi uttesten levő hidak közül egyik se volt járható s így az autók a patakon kellett hogy átmenjenek. A hatósági közegek mentegetőzésére a következőket mondta: „Így van ez helyén, hadd lássam ezeket is, nemcsak minden szépet és jót”.

Demsusról Farkadinon keresztül Hátszegre, majd Alsószilváson át Vajdahunyadra hajtatnak, ahol programmszerű érkezés d. u. 1 órakor volt. Vajdahunyadon Őfelségét kettős diadalkapu várta; a hosdái uttól kezdődőleg a piacon keresztül egész a vasgyárig elhuzodó vajdahunyadi és környékbeli lakosság megható lelkesedéssel fogadta a király bevonulását. Ebéd a vasgyári kaszinóban volt, majd d. u. 3 órakor a vár megtekintése.

A hídfőnél Mallász muzeumigazgató üdvözölte, aki Wagner építész (ki a várrestaurálási munkálatot évek óta vezeti) és Bogdán várgondnokkal együtt kalauzolta a fejedelmi vendégeket. Őfelsége és a királyi hercegek a vár minden helyiségét bejárták és elragadtatással szemlélték annak minden részét. Kifejezést adtak azonban azon megállapításuknak is hogy a restaurálási munkálatok sok helyen hipermodern benyomást keltenek, sőt pld. a lovag-

terem mozaikpadlója egyenesen megbotránkoztató.

A vár megtekintése után a lovagteremben történt a hatóságoknak, a lelkészi karnak és a város vezetőinek a bemutatása. Ofelsége hosszasan elbeszélgetett és minden iránt részletesen érdeklődött. Tulea polgármester ezután rövid beszédet intézett a királyhoz, majd a város nevében egy fehérbeöltözött kisleány által párnán tartott ajándék tárgyat nyújtott át, amely Tóth Ferenc dévai tanár által készített, művészi kiállítású faaplakettben Hunyadi János, V. László és Mátyás király aranyait tartalmazta.

A király megható szavakkal köszönte meg az ajándékot, azután a nép közé vegyülve, sokat megszólításával tüntetett ki. A fogadtatás és a környezet látható jó hatással volt az uralkodóra, úgy hogy a környezete állítása szerint, már rég nem látták Ófelségét ilyen jókedvében.

Ezután a vasgyár megtekintése következett. A vasgyárban Oncea igazgató vezetésével és az ő, valamint a mérnöki kar fölvilágosításai mellett megnézte az ércolvasztást, a kiöntést és a többi munkálatokat.

A vasgyár udvarába befutott udvari vonatra szállva, délután 6 órakor elhagyta Vajdahunyadot. Az udvari vonat Piskin át Sinájába tért vissza.

A hunyadmegyei ref. tanítóegyesület megalakulása.

A hunyadmegyei református lelkészi hivatalokhoz felhívás érkezett arra, hogy alakítsanak ref. tanítóegyesületet. Iskoláink és magyar fajunk érdeke is megkívánja, hogy a tanításban, nevelésben egyöntetűség legyen. Örömmel vettük a hunyadmegyei ref. tanítóegyesület ezen megmozdulását és a felhívást itt közöljük:

„Nagytiszteletű Uram!

Tisztelettel kérjük alábbi felhívásunknak tanítótestvéreinkkel való szíves, jóindulatú közlését.

Kedves Polgártársak!

Mindenütt megindult már a tömörülés és egyesületekbe való szervezkedés. Ugy érezzük, hogy a hunyadmegyei ref. tanítóegyesületnek különösen szüksége van erre s ez készített arra, hogy e hívó szóval forduljunk megyei ref. tanítótestvéreinkhez.

Fajunk, szülőföldünk, egyházunk és annak kulturális intézményei iránti kötelességérzetünk parancsszava hív bennünket össze!

Sürgős nyilatkozatot kérünk — a kisbarcsai ref. lelkészi hivatal címére, a lelkészi hivatalok útján, — mindazon Pályatársaktól, kik hajlandók a hunyadmegyei ref. tanítóegyesületbe belépni, hogy így az alakuló gyűlés megtarthatására a szükséges intézkedéseket minél hamarabb megtehessek!

Szeretettel hívunk és kedves Mindnyájatok csatlakozására bizton számítva testvéri szeretettel várunk!

Déva, 1922. aug. hó 25.

Fabian István s. k. Csösz Gábor s. k.
dévai lévita s. lelkész. lévitallelkész.

NAPI HIREK.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Olariu Virgil, a dévai törvényszék elnöke a napokban a helybeli kir. járásbírósnál hivatalvizsgálatot tartott. A szabadságon levő dr. Deák Ágoston vezető járásbíró helyett dr. Kádár Ferenc h. vezető járásbíró fogadta az elnököt, aki a bíróság ügymenetét alaposan megvizsgálva, meglegedésének adott kifejezést.

— **Ünnepélyes évmegnyitó a ref. Kún-kollegiumban.** Szept. 5-én d. e. 11 órakor folyt le az iskolai év ünnepélyes megnyitása a ref. Kún-kollegiumban, a diszteremben, melyet ez alkalommal az érdeklődő közönség s a koll. ifjuság színültig megtöltött. Az ünnepélyt egyházi ének vezette be, melyet a közönség állva énekelt. Azután Székely János koll. vallásnár mondott magas szárnyalású imát. Az ünnepi beszédet dr. Görög Ferenc koll. igazgató tartotta, ki a munka fontosságát hangoztatta s a kitartó, rendszeres munka szeretetét kötötte a növendékek lelkére. A szép ünnepélyt egyházi ének zárta be.

— **Felhívás a magyar lelkipásztorokhoz az agrár ügyében.** Ha még nem késtem el felhívással, kötelességemnek tartom magyar lelkipásztor testvéreimmel közölni — az ügy rendkívüli fontosságára és sürgőségére való tekintettel — tájékozódás és alkalmazkodás végett az alábbiakat: Az agrártörvény 6-ik § 4. pontja mentesít minden egyházközösség részére (tehát akárhány lélekszáma is van az egyháznak) papi kanonika címen 32 holdat, a kántor részére pedig 8 holdat. Felekezeti tanítónak 16 holdat, csemetekertnek 5 holdat és 300 léleknel népesebb anyaegyháznak és száznál több hívőjű filiáknak még ezeken kívül 10 holdat az egyházi (templomi) szükségletek fedezésére. Az egyházak ezen jogáról szól az agrártörvény végrehajtási utasítása is. (Monitorul Oficial július 12-iki 79. sz.) Ahol tehát kisajátítható egyházi birtok van, a kisajátítást végző bizottsági tárgyalás alkalmával, az agrártörvény 6. §-ának 4. pontjára való hivatkozással, minden lelkipásztor testvérem jelentse be mentesítésre a fenti igényét. Ezenkívül még próbálja meg minden lelkész testvérem egyházi temető részére 2-3 holdat igényelni. A bizottság által nem vehető tényleges ingatlanok semmi néven nevezendő belsőség, taksás házak, kertek, puszták, szőlők, omlások, vízmosások és árterületek, mindazon helyek, melyek az 1881. XXVI. tc. alapján illetékegyenértékmentesek. Nem vehetők figyelembe a lelkészek és egyházi személyek fakompetenciáját szolgáltató erdőségek sem. Ahol nincsen az egyháznak kisajátítható ingatlana, ott ennyit a kisajátított földekből igényeljenek a maguk számára, vagy az ingatlanoknak ennyire való kiegészítését kérik a kisajátítandó földekből. Bejelentettem a 6. §. 4. pontjára való hivatkozással igényjogosultságát egyháznak az agrárbizottság előtt a felsoroltakra. A bizottság igényjogosultságunkat, a törvény átnézése után akceptálta és jegyzőkönyvre vette. Ha még nem késtem e felvilágosítással, cselekedjen ilyen értelemben minden „igénylő” testvérem. Ha pedig még lehet valamit reparálni az el nem késett fellebbezéssel: fellebbezzen mindenki, akinek lehetséges. Hogy nem az egyházi főhatóságokhoz fordultam e közölni valóimmal, az lelje abban magyarázatát, hogy e közvetlen felhívással még használhatok valamit a köznek és magyarságunk egyetemének. Magyarbükös (Bichis) 1922. aug. 19. Testvéri üdvözléssel: Gergely Ferenc, ref. lelkész.

— **Házasság.** Steiner József piskii kereskedő és Hirsch Jozefin f. hó 5-én tartották esküvőjüket Déván.

— **Értesítés.** A közoktatásügyi kormány 3400—1921. sz. rendelettel a hunyadmegyei és alsófehérmegyei nemzeti és felekezeti tanítók számára Déva székhellyel a Liceul „Decabal” igazgatójának elnöklele allatt oklevelet nosztrifikáló és egyenlítő vizsgálat bizottságot küldött ki. A vizsgálatok f. évi szeptember 4-én kezdődtek s naponta d. u.

3 órától és tartanak 15-ig, esetleg október végéig. Felhívom az érdekelteket s különösen azokat, akik bármi oknál fogva bélyeges kérvényeiket nem terjesztették elé, hogy ezeket küldjék be f. hó 10-ig a Directiunea liceului „Decebal” Déva címre, hogy a vizsgálatot egyenként ki lehessen tűzni. 1918. év után szerzett oklevelet nem lehet nosztrifikálni. Jelentkezéskor be kell mutatni az eredeti oklevelet és 50 leu vizsgadíj fizetendő. Director Iosif Boteanu, a vizsgáló bizottság elnöke.

— **Halálozások.** Kotzander Izsák magánzó mult hó 29-én 82 éves korában Déván elhunyt. Temetése mult hó 31-én volt nagy részvét mellett. — Komáromy Gyula mult hó 26-án életének 35-ik évében hosszas szenvedés után Déván meghalt. Temetése mult hó 29-én volt a róm. kath. egyház szertartásai szerint.

— **A Bethlen-kollégium háromszázéves emlékünnepe.** A nagyenyedi Bethlen-kollégium végzett növendékei a közeli ünnepek alkalmával a következő felhívást intézik diáktársaikhoz: Kollégiumunk háromszázéves emlékünnepre készül. Hálát ad az isteni gondviselésnek, hogy békés, műveltségterjesztő munkájában megérte a 300-ik esztendőt s biztatást vár Erdély minden fiától, hogy még sok évszázadon keresztül fogja betölteni szellemi és testnevelő hivatását. Szív és lélek, szó, dal és erő lesz az ódon falak között ezen az ünnepeken. Vajon hiányozhatnak-e azok, kik a kollégium fájáról szakadtak le? Hiányozhatnak-e az alma mater gyermekei: ti öreg theologusok, tanítók, kántorok és gimnázisták. Régi diákszívvvel, magyaros vendégszeretettel szívesen látunk és várunk valamennyiőtöket. Ezennel azért egyenként és összesen nagy találkozóra hívunk benneteket az Urnak 1922-ik esztendeje október hava 8-ik napjára. Közöljétek az elszállásoló bizottság elnökével Papp János bankigazgatóval, hogy mikor érkeztek s hunyadmagatokkal jöttök. A Bethlen-kollégiumban végzett Enyeden lakó volt diákok.

— **Nincs érdeklődés a dévai „Fehér-Kereszt” iránt.** A dévai „Fehér-Kereszt” szálló és kávéház bérbeadására az árverés mult hó 29-re volt kitűzve. Az árverésen azonban sem írásban, sem szóban nem volt ajánlattétel, ami részben érthető is, mivel a még épülő üzlet mennyisége és milyensége felől az érdekeltek nem is lehetnek tájékozódva. A dévai városi tanács később újabb árverést fog kitűzni.

— **Irógép javítóműhely — Déván.** A drágaság és valutánk vásárlóképességének gyöngülése folytán ma költséges dolog új írógépet vásárolni s így örömmel adunk hírt arról, hogy Déván Hirsch Adolf egy írógép javító műhelyt állított fel, amelyben bármely rendszerű írógép javítása, tisztítása, hiányzó részeinek pótlása s román betűk beállítása olcsón végeztetik. Felhívjuk az írógéptulajdonosok figyelmét eme üdvös vállalkozásra.

— **????? Mi van a szászvárosi vásárokon vásárolt s itt feladott sertés-marhaszállítmányok azon részletével, melyeknek „az olcsóbb közlelmézést” kellett volna szolgálniok? A feleletet majd a vizsgálóbizottság fogja megadni.**

— **A dévai vadásztársulat** a mult héten tartotta meg rendes közgyűlését Antóny Sándor elnöklele alatt. A régi tisztikart újból megválasztották és új választmányi tagul Almasán Ágostont választották meg.

— **Előfizetési aláírás.** Petőfi és Madách tanulmányok címmel a jelen év október havában az Erdélyi Irod. Társaság kiadványaként mintegy 12—14 nyomtatott ivnyi terjedelemben megjelennek a két nagy szellem költészetével, világnézetével foglalkozó tanulmányok. A kötet a kettős százados születési évforduló alkalmából a művelt közönség s szépért lelkesülő ifjuság érdeklődését kívánja kielégíteni. A kötet ára bérmentes szállítással 40 leu.

— **Kedvezményezett Iparvállalatok adó-kivető bizottsága.** Az iparpártolási törvény értelmében a kedvezményben részesülő vállalatok fel vannak mentve a rendes állami, községi és megyei pótdók fizetése alól, hanem mérleg szerinti nyereségüknek bizonyos százalékát fizetik adó fejében. Ezt az ugynevezett igazi adót nem a pénzügyigazgatóságok vetik ki, hanem külön e célra rendelt bizottságok. A régi királyságban már nyár óta működnek a bizottságok, a csatolt területeken levő vállalatok adóztatására négy bizottságot rendszeresítettek. Erdély és a bán-ság részére Kolozsváron és Temesváron működő bizottságok fogják az adó-kivetést végzni. A hivatalos lap mai száma közli a bizottsági tagok kinevezését. A kereskedelmi miniszter a temesvári bizottság tagjainak Szana Zsigmondot, Aczél Rudolfot és Neubauer Gyulát nevezte ki. A bizottság könyvszakértője Kremszer János lesz. A kolozsvári bizottságba Desila Virgilt, Sebesi Izsót és Wertheimer Miksát nevezték ki. A kolozsvári bizottság könyvszakértője Birtha György. A bizottságokba a pénzügyminiszter még egy-egy pénzügyi felügyelőt küld ki. A temesvári bizottság hatáskörébe a Temes, Krasszósörény, Arad, Bihar, Hunyad, Szatmár és Máramaros-megyék, a kolozsvári bizottság hatáskörébe a Brassó, Háromszék, Udvarhely, Kis- és Nagyküküllő, Marostorda, Csik, Kolozs, Szolnokdoboka, Besztercenaszód, Tordaaranyos, Szeben, Fogaras és Alsófehér megyék területén levő kedvezményezett iparvállalatok tartoznak.

— **Ipari kiállítás.** A szászrégeni „Polgár és iparegylet” f. hó 17-ikától 26-ikáig Szászrégenben ipari kiállítást rendez. A kiállítás, mely iránt már eddig is nagy érdeklődés mutatkozik, feltétlenül emelni fogja Szászrégen iparosságának jóhírnevét s közgazdasági jelentőségét s ezenkívül a város idegen forgalmára is jótékony hatással lesz. Nem rég felvetettük egy Szászvároson rendezendő ipari kiállítás eszméjét, de — ugylátszik — az érdekelték közönye miatt ez irányban semmi sem történt.

— **A muzeum köréből.** Tudomására hozzuk a t. közönségnek, hogy a hunyadvárme gyei Subprefecturának 7352—1921. sz. határozatával a hunyadvárme gyei muzeumnak (Déva, Str. Saguna No. 10.) házirendje a következőkben nyert megállapítást: 1. Hivatalos órák a nyári idényen át, azaz április 1-től szeptember 30-ig reggeli fél 8 órától fél 13 óráig és a téli idényen át reggeli 8 órától 14 óráig. 2. A könyvtár és az oklevéltár kivételével a muzeumnak összes osztályai ingyen tekinthetők meg a hét minden kedd, csütörtök és vasárnapján d. e. 9—12-ig, a többi napokon a hivatalos órákon belül sze-

mélyenkénti 5 lei díj lefizetése mellett. 3. Iskolák növendékei, tanáraik vezetése mellett, nem nyitási napokon is ingyen tekinthetik meg a muzeumnak gyűjteménytárait, azonban csak abban az esetben, ha az iskola igazgatósága a látogatást a muzeumigazgatónak legalább két nappal előzetesen bejelenti és arra tőle engedélyt nyert. Kivételt képeznek tanáraik vezetése alatt álló tanulmánykiránduláson lévő diák-csoportok, melyeknél az előzetes bejelentés elmaradhat. 4. Szakkutatók és speciálisták a gyűjteménytárat, az ügyviteli szabályokban foglalt korlátozások mellett, ingyenesen tanulmányozhatják. A hunyadvárme gyei muzeum igazgatósága nevében: Mallász, igazgató.

ERZSÉBET MOZI.

Ma vasárnap szept. hó 10-én délután 6 és este 8³⁰ órakor

Bűn és bűnhődés.

Gyönyörű társadalmi dráma 5 felv.-ban. Főszereplő **Zelnick Frigyes**, a legújabb mozi-művész.

Jövő vasárnap, f. hó 17-én

1.000.000

egymillió dollárt

adnak az „Erzsébet” moziban.

Figyelem! Kezdet d. u. 6 órakor „este 8³⁰” **Saját villany!**

Nyomdász-tanonc azonnal felvétetik

— **Ujra valami — a polgárok bőrén.**

A kolozsvári igazságügyi államtitkárság elrendelte, hogy ezentul a telekönyvi hatóságokhoz beadandó tulajdon- vagy jelzálogjog bekebelezése iránti kérvények után a vétel vagy bekebelezett összeg után fél százalék a telekkönyvi bíró kezéhez befizetendő, mely összeg minden hónapban a táblai elnök kezéhez fog juttattni.

— **Az ősz.** A forró nyár véget ért s erjét már csak a déli órákban fitogthatja. A fák levelei itt-ott sárgulnak s a fák alján már zizeg a lehullott falevél, az esték, éjjelek hűvösek, az emberek felöltöben járnak: itt az ősz. De nemcsak az ősz jött meg, hanem megjöttek a diákok is, az ősznek előfutárjai, akik — mint sok száz év óta — ujra nagy élénkséget hoztak városunkba. Az iskolák falai viszhangoznak a tanulóiifjuság vidám tereferéjétől, az utcák, üzletek megnépesedtek s a gyermekeikért minden áldozatra kész szülők orcáira — dacára annak, hogy a taníttatás ma emberfeletti áldozatokat ki-

vánva, a gondteljes napok sokjait teremti meg — kiül a visszaemlékezés pillanatnyi öröme: mikor engem is így vitt édesapám az iskolába, akkor is gyümölcsillatos ősz volt, akkor is ilyen hangos, vidám volt a diáksereg, akkor is nehéz volt a szegénysorsu szülőnek a helyzete, de ma igazán nagy áldozatokba kerül a taníttatás. Isten hozott városunkba nemes tanulóiifjuság, teljesítsétek kötelességeiteket hiven s gondolatok szerető születekre, akik minden áldozatra készek érettek, amelyet igazán csak úgy tudtok meghálálni, ha szorgalmasan tanulva, tanáraitok, tanítóitok elismerését is elnyeritek.

— **Kuncz Aladárnak**, a kiváló, budapesti írónak, a „Nyugat” ismert-nevű munkatársának művészi novelláját hozza a „Pásztortűz” legfrisebb száma. Reményik Sándor a tragikus-végű, kiváló, magyar lírikusról, Juhász Gyuláról ír megleghangu nekrológot. Ugyancsak Juhász Gyulától, továbbá Walter Gyulától közöl verseket, Bardócz Árpád-tól versfordítást, Szabó Máriától mélyen-szántó novellát, Visontai Sz. Mihálytól pedig egy igen érdekes tanulmányt: Történelmi érzék címen. A rovatközlemények között Járai István cikkezik a felekezeti iskolákról, Kovács László Gorkij legújabb könyvéről, a Kispolgár-ról, Tövisi Géza: Kuncz Aladár-ról, Walter Gyula pedig Hans Müller: Tüzek című darabjáról

— **Összehívták a tisztviselők kongresszusát.** Bukarestből jelentik: A köztisztviselők országos szervezete kommunikét tett közzé, amelyben az összes vidéki szervezeteket összehívja szeptember 17-i kongresszusra Bukarestbe. A kongresszus határozni fog a kormánynak a tisztviselőkre vonatkozólag közzétett kommunikéje felett.

— **Az Emke harcol az algyógyi székelly földmives iskoláért.** Kedden folyt le Déván az algyógyi székelly földmivesiskola kétezerholdas birtoka kisajátításának ügyében a másodfoku tárgyalás a megyei kisajátítási bizottságnál. Az Emkét ezuttal is Sándor József képviselte, aki huszonkét gépirásos oldalra terjedő felebeszében mutatta ki, hogy az elsőfoku hatóság a békeszerződés, a párisi speciális konvenció, és a gyulafehérvári határozatok ellenére jogtalanul, igazolatlanul és törvénytelenül járt el, midőn a birtokvételet az iskola etnikai jellegére építette föl. Ismertette az iskola praktikus jellegét, amelyhez a béke idején még a bukaresti gazdasági akadémia is megkereséssel fordult tájékoztatásokért. Végül térképekkel felszerelten mutatta ki azokat a szántó, kaszáló, legelő, kert, gyümölcsös, szőlő- és erdőrészteket, amelyekhez az egyesület a törvény értelmében igényt tart. A bizottság helyszíni kiszállást rendelt el, amelyet október 3-án fognak megtartani.

— **Felhívás!** Miután a kormány az „Emke” szervezkedése és gyűlésezési joga elleni tilalmát feloldotta, a taggyűjtés országszerte megindult. Felhívjuk városunk és a környék magyarságát, hogy az „Emke” tagjává lenni jelentkezzék. Évi tagsági díj 20 leu. Beiratkozásokat és tagsági díjak befizetését a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” papir- és könyvkereskedésében lehet eszközölni.

Stern Manó

fűszer- és vaskereskedő

Szászváros, Vásár-u. 14.
(Saját házban.)

Sürgöny!

Aradi Neuman-féle
liszt eladási helye.

36 3—19

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítem, hogy fűszer- és vaskereskedésem raktárába újabban a következő áruk érkeztek: butor- és épület-vasalási, háztartási (konyhai) cikkek, öntött- és bádóg zománcozott edények, gazdasági eszközök, fűszer, festék és olajáruk stb. stb. a legolcsóbb napi árban!

Tisztelettel:
STERN MANÓ, vas- és fűszerkereskedő, Szászváros.

— Aki eladni vagy venni akar bármit, az hirdessen a „Szászváros és Vidéké”-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen drága Ilonkánk halála alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, vagy más uton fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.
A gyászoló család.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

„Jövő zenéje”. Ellenmondásoktól hemzsegő gépírások s a névtelenség homályából hozzánk küldött sorai egy konzervatív lélek ósdi felfogását tükrözik vissza. A nagy „köz”-re már egybeült is bevált intézmények létesítésének egynehány magánvélemény utját nem állhatja, ép úgy mint az első vasut felépítését sem akadályozhatták meg az akkori fuvarosok. Egy hosszú megszokásból eredő természetet — amint Ön írja — nem lehet márol-holnapra megváltoztatni. Tisztelt Uram! Ha senki sem próbálgatta volna az ilyen természeteket, megszokásokat megváltoztatni, átalakítani, akkor ma nem volna keresztény vallás, léghajó, repülőgép, misszionárius, motoreke, hanem az egész emberiség régi kulturálatlanságában élne s barlangokban laknék, csupán azért, hogy „egy hosszú megszokásból eredő természetét” megtarthassa. Azt, hogy egyesek szempontjából mi a jó, mi a rossz a „közre”, nem alkalmazhatjuk. Logikátlan kijelentések helyett írhatott volna egy megdönthetetlen érvelésekkel bíró cikket, tisztelt „Jövő zenéje” c. ur, de úgy reméljük a jövő zenéjéhez Ön egy egy elfogadható trillát sem fog szolgáltatni.

K. I. A kérdést a napilapok bővebben tárgyalják. Nem aktuális.

F. B. Piski. Dr. Sz. F. által tüzet ügyben kérünk részletes ismertetést. Ha szükséges, személyesen is kiszálhatunk.

Z. F. Megkérdeztetjük. Lehet, de az eredmény kétséges.

Egy jó családból való leányt, ki a magyar és román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, keresek azonnali belépésre kezdő fizetéssel. Dr. Székely Ferenc ügyvéd Szászvároson.

Egy jó házból való fiú tanoncul felvétetik. Bugán János, fűszer és kézműáru kereskedő Szászváros, Ország-ut. 47. 1—2

Egy jó házból való fiú tanonc-nak azonnal felvétetik Ioan Coma szijgyártó-mesternél Szászváros, Ország-ut. 42. 2—3

Eladó házak.

Szászvároson a Nagytimár-utcában levő, jelenleg csendőrségi laktanya és a Porond-utca 12. sz. alatt levő ház szabad kézből eladó. Értekezni lehet dr. Szöllősy János ügyvéddel Szászvároson. (Iroda: „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.” helyiségében. 43. 2—2

Publicațiune.

Sanatoriul de tuberculoși Geoagiul-de-jos vinde 2 bivolițe și un car de lemn prin licitațiune publică, ce se va ținea în ziua de 24 Septembrie 1922 — ora 10 dimineața — la Sanatoriu. Condițiunile se pot vedea la biroul Administrației Institutului. Geoagiu, la 4 Septembrie 1922.

Administrația Sanatorului Geoagiu.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Pascu és Cioca cégből már régebben kiválván,

üzletemet Szászváros, Str. Apei (Viz-utca) 39. sz. alatti saját házamban újra megnyitottam.

Raktáramat kibővitve, kaphatók: kézműáruk, u. m. schiffonok, kretonok, barchettek, vásznak, harisnyák, himzések stb. stb. továbbá mindenféle fűszeráruk! Tisztelettel:

CIOCA GEORG

kereskedő, Str. Apei (Viz-u.) 39.

45. 2—4

Eladó egy egyszemélyes mahagoni hálószoba, mely áll 1 ágyból, 1 éjjeli-, 1 ruhás-szekrényből és egy háromszármu tükörből. Cim: a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyvkereskedésében. 50. 1—2

Üzletáthelyezés és társulás!

Tisztelettel értesítetük a n. é. közönséget, hogy a helybeli Városháztér alatt volt Hartwich Oswald **bádogos** cég Röcker Adolf urral társulva, ezentul

Hartwich Oswald és Röcker

cég alatt (Szászváros, Schuster-utca 2. szám) fog tovább ipart folytatni. — A társas bádogos cég ez uton is kéri a n. é. közönséget szives pártfogását.

Tisztelettel:

Hartwich Oswald és Röcker

bádogos mesterek, Szászváros, Schuster-utca 2. szám. 40. 3—4

STERN & ROTH

bőrkereskedők, Szászvároson.

Értesítés!

Bátrak vagyunk a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Szászvároson, Str. Regina Maria 7. szám alatt (a „Korona” szálló épületében) levő „Artemiu R. Brasoveanu” sucesor Josif Heius jun. cég alatt levő

bőrüzletet

megvettük és azt a modern követelményeknek megfelelően tovább folytatjuk. Ezen kereskedelmi ág terén szerzett tapasztalataink, valamint elsőrangú gyárak és nagykereskedésekkel fennálló összeköttetéseink révén azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek mindenkor a legjobb minőségű bőrtermékekkel a legméltányosabb árak melletti szolgálásával teljes megelégedését megnyerjük. Együttal ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat, u. m.: box, schevro, croupon, has-szél, mosó-nyak stb. bőrök, cipész kellékek, kész felsőrészek, Palma gummisarok, Gladys-, Lionnoir cipőkrém, fűzők, prima faszeg stb. stb. Bőrkereskedésünket a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlván, vagyunk mély tisztelettel:

STERN & ROTH, bőrkereskedők
Szászváros, Vásár-utca. 37. 3—3

Veszek: 17. 6—12

törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi árban.

Margel Vilmos,

órák, ékszerész és látszerész
Szászváros, Vásár-utca.

Az iskolai beiratások közelednek, miért is ajánlatos az internátusba adandó növendékeket jó ruházattal ellátni, úgy, hogy egész időn át gondunk ne legyen e miatt.

Löwy Sándor versenyáruháza Petrozsényben.

ajánlja az internátusba adandó gyermekek részére a következő főbb cikkeket leszállított áron:

Ruhaszövet tiszta gypju 140 cm. széles	— —	115.—	Lei
Kabátszövet " " 140 cm. " "	— —	115.—	"
Ördög bőr, vaserős zeig — — — —	— —	85.—	"
Struks, vaserős 140 cm. széles	— —	105.—	"
Fehérnemű vászon és schiffon	— —	27.—	"
Lepedővászon alsó és paplan lepedőre	— —	29.—	"
Ingzefir 120 különféle színben	— —	29.—	"
Sárgavászon alsóruhára, kiváló minőség	— —	29.—	"
Nyulszőrkalap, sportsapka	— —	78.—	"
Patent harisnyák	— —	11—27.—	"

Tisztelettel:

Löwy Sándor versenyáruháza Petrozsény.

155. 28—